

miniBUDZOGÁŇ

NÓRSKO-SLOVENSKÝ SPOLOK č. 3/2006

Hlasy z povolebného Slovenska

Ako je známe, v júni tohto roku boli na Slovensku predčasné parlamentné voľby a v priebehu relatívne krátkeho času sa novému premiérovi Robertovi Ficovi podarilo zostaviť novú vládu. Pisateľ týchto riadkov si nekladie za úlohu vysloviť tu svoje politické sympatie či antipatie, ani analyzovať súčasnú politickú situáciu na Slovensku. Chce iba čitateľom miniBudzogáňa sprostredkovať názory (niektorých) slovenských voličov, tak ako ich zachytil pri svojom pobyte na Slovensku od polovice júla do konca augusta t.r.

Úvodom konštatujem, že prakticky celá bratislavská tlač je voči novej vláde veľmi kritická. To samo o sebe sa dá vykladať pozitívne, noviny sú tu predsa na to, aby politikov kritizovali, akékoľvek "tatičkovské" poklonkovanie je jav nezdravý. O dačo pestrejší je obraz názorov tzv. obyčajných ľudí, no ani tam som nestretol nikoho, kto by toho či oného politika nekriticky vychvaloval. Zato s opakom, s nenávisťou, či opovrhnutím vo vzťahu k niektorým politikom (z vládnej koalície i opozície) som sa stretol pomerne často.

Musím otvorene povedať, že vyše polovice ľudí z okruhu mojich slovenských príbuzných a známych sa pozerá na novú vládu s dosť veľkou nedôverou. Približne 30 % zase rovnako jednoznačne vraví, že táto vláda je lepšia ako predošlá. Zvyšok sa nazdáva, že zmena vlády bola zdravá a vítaná, no že až budúcnosť ukáže, či to Slovensku naozaj prospeje.

Medzi ľuďmi, ktorí sú oponentmi Ficovej vlády, prevládajú argumenty ekonomického charakteru. "Predošlá vláda urobila nevyhnutné hospodárske reformy," povedal mi jeden z týchto kritikov – nazvime ho A. -, "umožnila prílev zahraničných investícií a vďaka rozsiahlej privatizácii urobila Slovensko konkurencieschopnou krajinou. Ficova vláda svojím zabrzdzením privatizácie a zvýšením verejných výdavkov vráti slovenskú ekonomiku o desať rokov dozadu."

Podobne sa dnes vyslovuje pomerne veľa Slovákov. "Pozri sa na zastavenie privatizácie bratislavského letiska," povedal mi B. Slovensko tu prichádza o množstvo príjmov z leteckej dopravy. V spoločnosti s Rakúšanmi sme mohli mať výnimočné postavenie v rámci strednej Európy. Teraz sa tešia v Budapešti, že ich letisko môže prevziať tú úlohu, ktorá sa núkala Bratislave."

Iným terčom kritiky je účasť Slovenskej národnej strany (SNS) vo vláde. "Toto nám naozaj nebolo treba," vraví C. "Dzurindova vláda úspešne vymanila Slovensko z medzinárodnej izolácie, a teraz účasť extrémistickej SNS znovu vyvoláva v zahraničí nedôveru. Navyše sa takto zbytočne zvyšuje napätie medzi Slovákami a maďarskou menšinou. Z tohto môže byť raz veľmi zle."

pokračovanie na 2. strane

78°15' Nord

Daniel Sloboda

Presnejšie 1.338 km na juh od Severného pólu a 3.422 km na sever od Bratislavy, tak presne tam sme strávili 4 dni dovolenky na prelome minulého a tohto týždňa.

Miesto je v Nórsku známe ako Svalbard (Chladné pobrežie), pozostáva zo štyroch ostrovov: Spitsbergen, Nordaustlandet, Edgeøya and Bjørnøya. Žije na ňom 3.000 odvážnych obyvateľov a rovnaký počet ľadových medvedí. Od 26. októbra do 15. februára nevychádza slnko nad obzor a naopak, od 20. apríla do 23. augusta sa slnko tvári ako polnočné. My sme leteli z Oslo 25. augusta večer 2 hodiny pred polnocou z úplnej tmy a hodinu po polnoci nás vívalo svetlo nad oblakmi. Keďže bolo dva dni po funuse, tak sa slnko schovalo a na zemi nás privítal pekný lejak. Pilot aj s pilotkou zvládli brzdenie na krátkej šmykľavej dráhe na jednotku. Pri čakaní na batožinu nás z reproduktorov privítal akýsi miestny vtipálek, že toto nie je počasie typické pre Svalbard a že nám praje príjemný pobyt. To ako bežne sneží, alebo padajú krúpy? Napokon bolo celý čas pod mrakom, kde-tu sa i objavilo slnko, čiže mal pravdu, počasie i pobyt boli príjemné. Teplota sa pohybovala niekde medzi 5-8 stupňami (plus), najteplejšie dni sú údajne aj okolo dvadsiatky a najchladnejšie v zime okolo štyridsiatky (mínus, samozrejme:-))

Letisko leží asi 4 km na západ od "hlavného mesta" oblasti Longyearbyen, ktoré nie je pomenované podľa dlhého roku, ale podľa chlapíka menom John Munro Longyear, ktorý ho založil presne pred sto rokmi pre jednu americkú ťažobnú spoločnosť. A ťaží sa tu dodnes, uhoľných baní je po okolí roztrúsených neskromne.

Do hostela nás miestny starožitný Flybussen dovezol krátko pred druhou v noci. Na celom súostroví je dobrým zvykom pri vstupe do každej budovy (s výnimkou obchodov) sa vyzúvať, dnes večer sme to ešte ako "greenhorni" ignorovali...

Po krátkom spánku a kráľovských raňajkách sme si šli do mestečka obstarat' zbraň. Z dôvodu, že Svalbardu vládne ľadový medveď, tak bez pušky by sa za hranice mesta nemalo chodiť. V prvom športovom obchode sme nepochodili, keďže sme úprimne priznali, že ani jeden z nás nemá okrem strieľania zo vzduchovky v pionierskom tábore veľké skúsenosti so strieľaním a už vôbec nie na 800-kilové biele potvory. Na druhý pokus sme už mali väčšie šťastie a tak sme sa s puškou aj s piatimi nábojmi vybrali na ľadovec Longyearbreen týčiaci sa nad mestečkom.

V údolí bolo príjemne a nejako veľa vody. Začiatok túry sme sa bavili hľadaním najvhodnejšieho brodu, vlastne viacerých brodov, pri ktorom nám i trochu natieklo do topánok. Po dosiahnutí dolnej hrany ľadovca sme si všimli čosi pohybujuce sa rýchlym tempom dolu ľadovcom.

pokračovanie na 3. strane

Samozrejme, že vyskytuje sa aj menej vecná, na osoby namierená kritika. Niektorým Slovákom sa jednoducho nepáči vystupovanie premiéra Fica, jeho koalíčných partnerov i niektorých ministrov. Preto nedokážu nachádzať ani na ich politike nič pozitívne. Azda jedinou výnimkou je tu minister zahraničných vecí Ján Kubiš, ktorého schopnosti uznávajú takmer všetci.

Medzi prívržencami novej vlády som pobadal skôr úľavu z toho, že sa konečne zbavili nenávidenej predošlej garnitúry ako ozaistené pozitívne hodnotenie nového smerovania. Podľa týchto ľudí to už jednoducho nemôže byť horšie. Dzurindovci vraj ožobráčili státisíce ľudí, zničili slovenské zdravotníctvo i školstvo a zaťažili nemajetných ľudí množstvom neúnosných výdavkov. Urobili bohatých ľudí ešte bohatšími a chudobných ešte chudobnejšími. Navyše vraj lacno rozpredali strategický priemysel do rúk zahraničných vlastníkov. Z prvých krokov novej vlády malo najpozitívnejšiu odozvu zrušenie poplatkov v zdravotníctve a zastavenie privatizácie strategických podnikov.

"Slovensko sa počas predošlej vlády stalo prvým moderným vazalským štátom v Európe," povedal mi D." Slováci už nič nevlastnia, sú vydaní na milosť a nemilosť cudzincom. Pritom vyše 20 % Slovákov žije pod hranicou existenčného minima."

"Chod' sa pozrieť na slovenské univerzity," povedal mi E. "Uvidíš, v akých nedôstojných materiálnych podmienkach tam pracujú špičkoví pedagógovia, vedci a s nimi aj študenti. To je všetko výsledkom politiky predošlej vlády."

Aj viacerí z tých, ktorí súčasnú vládnu koalíciu podporujú, však pripúšťajú, že účasť SNS vo vláde je z medzinárodného hľadiska rizikom. "Predseda SNS Ján Slota by si mal dávať pozor na jazyk," povedali mi viacerí z nich, "nech nám nerobí zbytočné problémy. Na druhej strane sú reakcie zahraničia, najmä Maďarska, neraz zbytočne ostré. A situáciu zneužíva aj terajšia opozícia, najmä SMK (Strana maďarskej koalície)."

No stretol som aj takých, ktorí účasť SNS vo vláde vítajú. "Konečne je tu niekto, kto sa nebojí nazývať veci pravým menom," povedal mi F. "V tomto spočíva poslanie Jána Slotu v slovenskej politike."

Nuž a verte alebo nie, stretol som na Slovensku aj človeka, ktorý nedrúkuje ani dzurindovcom ani ficovcom, ale – komunistom. Nemá síce veľmi v láske terajšiu KSS, ktorá sa podľa neho nedostala do parlamentu iba vinou neschopnosti svojho vedenia. Zato bez výhradne chváli komunistický režim pred r. 1989. Podľa tohto človeka by dnes už každému malo byť jasné, že za "socializmu" (t.j. komunizmu) bolo u nás lepšie ako teraz. Každý mal prácu, nikoho neprenasledovali, obchody boli plné tovaru za prístupné ceny a zdravotníctvo bolo zadarmo. Hokejisti nemuseli chodiť hrávať za more, dobre si zarobili aj doma. A kultúra? Voľakedy bol vraj iba raz do roka mesiac sovietskeho filmu, kým teraz máme už šesťnásť rokov nepretržite dni amerického filmu. A komunistická strana vraj dohliadala na to, aby sa do kín, do divadiel a na obrazovky dostávala iba kvalita, a nie také svinstvo ako teraz...

Prisahám, že som práve toto počul na vlastné uši, začiatkom augusta 2006 v jednej bratislavskej reštaurácii. Kvôli objektívite však dodávam, že aj niektorí ľudia, ktorí komunistický režim jednoznačne odsudzujú, tvrdia, že dnes

je už tej slobody priveľa a že demokracia priniesla so sebou aj nevкус a kriminalitu. To vraj "za totality nebývalo".

Viem, že keby som sa bol pohlol aj mimo okruh svojich známych, bol by som zachytil ešte širšie spektrum pohľadov na súčasnú slovenskú politiku. Pritom je zaujímavé, že tieto názory ani zďaleka nezodpovedajú tomu, ako sa dnes ich nositeľom darí. S bývalou (Dzurindovou) vládou často sympatizujú takí, ktorí počas jej pôsobenia schudobneli a naopak, Fica a jeho koalíciu podporujú neraz tí, ktorým sa za predošlej vlády darilo dobre. No a komunistu, o ktorom som sa zmienil, sa po r. 1989 stal úspešným podnikateľom. Kde teda hľadať korene takejto názorovej rozdrobenosti? Vari sa Slováci – tak ako už mnohokrát v dejinách – nevedia dohodnúť sami so sebou? Dalo by sa to povedať aj takto, mne sa však tlačí do mysle pozitívnejšie hodnotenie. Ukazuje sa, že Slováci – a ja vravím: chválabohu! – vôbec nie sú takým stádnym a holubičím národom, ako neraz sami seba charakterizujú. Nie je to spoločenstvo, ktoré by slepo poslúchalo svojich vodcov, ale naopak, sú to v podstate individualisti, plní skepsy, škriepnosti a vzdoru. Len si spomeňme na naše mnohé dejinné rozdrobenia a rozkoly: páni a poddaní, inteligencia a pospolitý ľud, katolíci a evanjelici, horniaci a dolniaci, mešťania a vidiečania, národovci a maďaróni, čechoslovakisti a separatisti, fašisti a antifašisti, demokrati a komunisti. Možno keby sme podrobnejšie skúmali politické postoje súčasných Slovákov, našli by sme množstvo priamych i nepriamych liniek do minulosti, azda aj do takých dávnych dôb, v ktorých sa o Slovákoch ako samostatnom národe ešte veľmi nerozprávalo...

Ivan Čičmanec

Chvil'ka poézie

Dobry dnicek.
Mam pre Vas dobru spravu.
Okresny sud v XX zamietol navrat deti
do Norska. Som velmi stastna.
Nech sa Vam dari.

Moc gratulujeme.
Samozrejme alternativa,
ze by Tvoje deti prisudili
norskemu otcovi by bola neludska.
Drzime palce dalej, budeme drzat kontakt.

Krasny dnicek prajem spod Tatier.
Dakujem velmi som stastna.
Poslite mi e-mail adres. poslem aj foto.
pa. pa. Vsetkych pozdravujem.

Mate styk s otcom?

Moj odsepar. manzel nema odvahu
prist do tretieho sveta a
Este k tomu ohroz. mafiou.
Citi sa najbezpec. s maminkou.
Uzite si lebo tu mame kosu. pa. pa.

-nn-

prelač povolená autorom

Napokon sa z toho vykľuli dve ozbrojené nórske blondínky:-) Keď to zvládli ony, tak sme sa šli trochu pošmýkať i my. Po návrate na pevnú pôdu sme si naplnili ruksak kameňmi, presnejšie celkom podarenými fosíliami. Nasledoval výstup korytom ďalšej naštvanej riečky prudko hore, na Plateau. Na vrchole na nás čakal a prekvapene pozeral sob a my sme mu prekvapený pohľad vrátili... Mierne unavení sme sa prizerali na rodinku piatich pasúcich sa dopravných prostriedkov Deda Mráza, než sme sa vybrali celou, asi 2 km dlhou náhornou plošinou ponad Longyearbyen. Pre prípadné ľadové potvory sme boli ako na tácke zo školskej jedálne (na plošine nás bolo vidieť na míle ďaleko). Pri nekonečnom zostupe do obývanej oblasti sme si mohli aspoň vychutnávať západ, pardon sever, slnka nad Isfjorden.

Druhý deň pobytu sme dospávali únavu a tak sa nám začal až o pol jedenástej, kedy sme sa nalodili na Polargirl. Asi 50 turistov naplnilo loď spolovice. Plavili sme sa Isfjordom s krátkou zastávkou pri ľadovci Esmarkbreen, kde sme nabrali niekoľko kempujúcich odvážlivcov a obdivovali dvíhanie sa hmly i s farebnými efektmi vo forme dúhy. Boli sme od neho 400 metrov, i keď to vypadalo na oveľa menšiu vzdialenosť a bolo pekne vidieť trhliny... V zátok sa plavili ľadové kryhy, asi nejaký odpad z ľadovca, a na jednej sa slnili dva tulene. Fjordom sme sa plavili ďalej smerom na západ, až sme sa doplavili do Ruska... presnejšie do Barentsburgu, mesta s 300 obyvateľmi, zväčša ukrajinskými baníkmi. Víťalo nás nebo plné dymu z akéhosi komína.

Osadou nás previedol Ukrajinec Oleg za necelú hodinu a potom sme dostali niečo vyše pol hodiny rozchod, čo bolo zúfalo málo a to mi pripomenulo, prečo nemám rád organizované výlety s cestovnými kanceláriami. Počet obyvateľov sa znižuje priamo úmerne s množstvom vyťaženej uhli. Lonely Planet z apríla minulého roku ich uvádzal ešte 800. Baníci sem priletia zväčša na dva roky, ale asi sú radi, keď si stihnú aspoň niečo našetriť. Oleg sa pochválil, že vyťažia 130 tisíc ton ročne, pre porovnanie Nóri v Longyearbyen tri milióny... Smutný pohľad na opustené domy, väčšina obyvateľov žije vo veľkej spoločnej ubytovni s jedálňou, kde sa môžu baníci najesť zdarma (to nezabudol Oleg zdôrazniť). Na každom okne zvonka plechová skrinka. V zime slúžia ako chladnička, respektíve mraznička a súčasne lákadlo pre ľadové medvede. Dozvedeli sme sa historku, ako minulú zimu sa jeden baník nevedel dostať ráno z domu do práce, lebo jeden taký nenajedený sa uložil priamo pred dvere... Teraz v lete sa sem ale neunúvajú.

Mesto je postavené na svahu, najvrchnejšia budova je Ruské veľvyslanectvo... Nad ním tróni už len hviezda s neopakovateľným nápisom "Mupy mup!" To sa vyrovná informácii, ktorá ma víťala v časoch školopovinných po prekročení Dunaja: "Bratislava, mesto mieru"... Poniže veľvyslanectva skromný drevený pravoslávny kostolík postavený v roku 1996 po havárii lietadla so 141 pasažiermi, zväčša rodinnými príslušníkmi baníkov z Ukrajiny, neďaleko Adventdalen. Športová hala s olympijskými kruhmi (postavená teda asi v roku 1980) s vyhrievaným bazénom. Tabuľa cti s najlepšími baníkmi. Najsevernejšie postavená socha Vladimíra Iljiča Lenina (jedna stojí ešte severnejšie v Pyramiden, ale to je opustené ruské mesto duchov a tak tá sa nepočíta). Veľká budova

školy a jasli pre dvanásť detí. Múzeum Pomor (však ako inak by sa sem dalo dostať, že). Hotel s lacnou vodkou a najsevernejšou nórskou poštou. Poslali sme si odtiaľ pohľadnicu, ale asi putuje cez Moskvu, dodnes neprišla... Cez okno sme nakukli do zatvoreného zdravotného strediska, pripomenulo mi to detské časy:) Bola tam i lekáreň a to mi bolo celkom ľúto, že sme sa do nej nedostali, bolo už po záverečnej... Viacero zaujímavých billboardov. Najviac nás zaujal ten so zeleným hájom briez a ešte jeden s mapou Svalbardu... a naozaj, pripomína mapu Afriky... (však i teploty majú podobné:-))

Na spiaťočnej ceste sme sa plavili popri Colesbukte, tam niekde v diaľke bola asi i opustená Rusanova chata, a ďalej k opustenému Grumantbyen, pozostávajúcom zo štyroch domov, keď tu zrazu sme nabrali kurz smer veľryby. Dostali sme sa k nim dosť blízko a bol to úžasný zážitok. Údajne sa jednalo o druh Balaenoptera physalus.

Turistický krúžok pokračoval v tretí deň svalbardského dobrodružstva. V hosteli sme si požičali horské bicykle a potočili ich asi tri nórske míle, najmä blatistou "cestou"... Do Bjørndalen sme dorazili celí hneď. Zopár roztrúsených domčekov, zaujal ma jeden na druhej strane delty na kopci, ako sa tam tí ľudia dostanú? Po istom čase sme museli vymeniť dve kolesá za dve nohy a po nádhernom zelenom údolí sme sa prešli... Napriek názvu sme sa ani tu so žiadnym ľadovým medveďom nestretli. Kamarát, ktorý si sem spravil výlet pred týždňom, vraj našiel nejakú tú sobiu lebku, my sme mali šťastie "len" na pár živých sobov a polárnu líšku v arktickom safari... Inak sme si pripadali tak trochu ako v Belianskych Tatrách. Na bicykloch sme sa vrátili do Longyearbyen a vybrali sa na opačnú stranu, do širokej delty Adventdalen. Dosť zaujímavý riešená cesta stredom údolia, z oboch strán obmývaná vodou. Údolie uzatvárala sci-fi stanica na kopci, možno tam navrchu bolo i skalnaté pleso, ale viedla k nej Trolia cesta a na ňu sme už nemali... Okúpali sme bicykle v ďalšej rozzúrenej rieke a vrátili ich do hostela. Cestou sme sa ešte pozdravili so psím záprahom, ktorý si to šinul k tým trolom...

Kostol v Longyearbyen a sob

Posledný deň sa konečne vyčasil, slnko hrialo ako o život. Čas ako stvorený na prehliadku hlavného mesta. Pozreli sme si malebný cintorín, kostol, nakúpili suveníry a nabrali kurz letisko. Z autobusu sme ešte videli, ako nám z vody mávajú akési tulene a s ťažkým srdcom nastúpili do Boeingu.

K dokonalému cestovateľskému zážitku nám chýbala už len polárna žiara. Tak sa zas budeme musieť na fascinujúci sever ešte vrátiť...

Slovenské Abrakadabra

"Dobrý deň, ja volám z Nórska" je ako magická Abrakadabra formulka. Naozaj otvára dvere na slovenských úradoch i firmách.

Zavolajte na slovenský úrad s rovnakou otázkou bez Abrakadabra vety a s Abrakadabra vetou a dostanete rozdielne odpovede.

V súvislosti s kúpou bytu v Bratislave bolo treba previesť platenie plynu z pôvodného majiteľa na majiteľa nového. Keď na Slovenské plynárne zavolať môj brat, povedali mu, že musí prísť majiteľ bytu osobne. V dnešnej dobe globalizácie sa mi to nezdalo a zavolať som Plynárne sám, s magickou Abrakadabra vetou. Najprv som musel zavolať centrálu, lebo telefónne číslo zákazníckeho miesta plynárni sa nedá vytočiť zo zahraničia. Veľmi ochotne a efektívne ma prepli na zákaznícke miesto, kde mi Miss Plynárne (podľa príjemného hlasu a správania) navrhla rôzne alternatívy, ako to celé vybaviť z cudziny. Poskytla mi údaje na vytvorenie platobného príkazu v internetovej banke a o chvíľu som od nej mal v elektronickej pošte formulár na prepis majiteľa bytu, ktorý som mal vyplniť a poslať. Treba povedať, že formulár som nevyplnil a neposlal, lebo na tento viacstranový dokument by som musel mať vysokoškolské vzdelanie plynárenského odborníka, právnik a ešte filológa. Všetky operácie v spojitosti s daňovým priznaním v Nórsku boli ľahšie než vyplniť tento formulár.

Odbočím k tomuto zábavnému (hoci niekedy živito strpčujúcemu) fenoménu. Formuláre na Slovensku sú oveľa komplikovanejšie, než tie, s ktorými sa stretávame tu v Nórsku. Podľa mňa je to preto, že ich tvorcami sú vysokoškolsky vzdelaní odborníci / byrokrati, ktorí nadvládu úradníkov udržiavajú vyrábaním dokumentov, ktoré sú po všetkých stránkach korektné, ale verejnosti nezrozumiteľné. Za tie roky som sa vzdal, že plne porozumiem výpisu z môjho konta v slovenskej banke. Kedysi dokonca bol len čiastočne v slovenčine a finančné transakcie vysvetľoval slovami ako Turnover, Value Date, Narrative, Debet (to je snáď nejaká nadávka), do čoho sa miešala čeština slovami částka a pod. Teraz je výpis už len po slovensky, ale aj tak mu nerozumiem, lebo nemám bankovnícke vzdelanie. Obsahuje výrazy ako Počiatočný zostatok, kreditný obrat, protiúčtet, debetný obrat (Čo? Urážajú nás?!), ale najlepší výraz je "Sekvencia SS odúčtované". Fašistov nepodporujem! Na túto tému som sa rozprával s bývalým pracovníkom Veľvyslanectva SR v Thajsku, kde im bankové výpisy prichádzali s rozličnými červíčkami namiesto písmen, len čísla boli v čitateľnom formáte, a predsa bol preňho ten výpis zrozumiteľnejší, než zo slovenskej banky. Aj formuláre v Nórsku vytvárajú odborníci, ale okrem správnosti obsahu dávajú dôraz na to, aby bol zrozumiteľný tým, komu je určený - verejnosti.

Ale naspäť k Abrakadabra formulke. Prečo sa záležitosti dajú vybaviť na diaľku, keď poviem, že volám z Nórska? Moja teória je, že keď zavolám z Bratislavy, pracovníčka na druhom konci radšej povie "musíte prísť osobne" a tým je záležitosť pre ňu vybavená a môže sa vrátiť k štrikovaniu, alebo chatovaniu na internete. (Tiež tuší, že ten ich komplikovaný formulár na prvý krát správne vyplní len

pracovníčka toho úradu.) Keď poviem Nórsko, nemá túto možnosť a hľadá iné riešenie. Ďalej tam možno hrá malú rolu, aj to, že často vidí na displeji telefónu dlhé číslo zo zahraničia, dostane malú trému z potreby používať cudzí jazyk, a príde príjemné uľahčenie, že aj slovensky sa dá. Ja naozaj viac a efektívnejšie vybavím, keď volám z Nórska. Niekedy, keď som na Slovensku a potrebujem niečo vybaviť, odkladám to, než sa vrátim do Nórska.

Do vlastných rúk

Za vyše štvrtstoročie, čo bývam v Nórsku, som tu nikdy nedostal poštu "do vlastných rúk". Asi nie som dosť dôležitý. "Do vlastných rúk" mánia slovenských byrokratov ma, a nielen mňa, privádza do zúrivosti. Výmer dane za byt na Slovensku (ináč štvorstránkový formulár) na sumu 450 SKK ročne posielala príslušný úrad do vlastných rúk. PIN kód k bankovej karte posielala banka do vlastných rúk. Jednak v čase globalizácie nie sme všetci stále doma a jednak je príliš veľká pravdepodobnosť, že poštár tzv. Oznámenie o uloženej zásielke halabala vyplní, alebo nevyplní, alebo sa tento lístok proste stratí. Vy sa ani len nedozviete, že Vám na pošte leží dôležitá zásielka.

Jednu našu krajanu bombardoval jeden slovenský úrad týmito "do vlastných rúk" zásielkami. Použila jeden deň dovolenky, aby si tam zašla a dohodla sa, že "do vlastných rúk" teror skončí. Úradníčka mala pochopenie pre problémy krajanek a naša Slovenka spokojne odcestovala do Nórska. O pár dní jej telefonovali rodičia, že zase prišla z toho úradu pošta "do vlastných rúk". Krajanke zavolať tú úradníčku, ktorá jej povedala, že jej v liste len potvrdili, že už jej nebudú posilať poštu "do vlastných rúk".

Niekedy minulý rok som si na nórskej polícii požiadal o nový nórsky pas, už s biometrickými údajmi. O pár dní mi hotový pas prišiel do schránky, najobvyčajnejšou poštou. Je pravdou, že túto prax nórske médiá trochu kritizovali, pokiaľ viem bez následnej zmeny praxe, ale je to ilustrácia k problematike "do vlastných rúk".

Prečo o týchto veciach píšem? Netrápia ma tieto drobnosti slovenskej spoločnosti, skôr sa pobavím a dokonca to beriem ako výzvu, že aj napriek týmto podnožkám dokážem záležitosti efektívne vyriešiť. V dnešnom demokratickom svete to už nie je vina úradov a byrokratov, že to tak je, ale samotných občanov, ktorí tieto nezmysly akceptujú a sa im podriaďujú. Lenže ja mám výhodu, že žijem (aj) v inom svete a vidím, že sa to dá aj ináč. Keď sa rozčuľujem nad okolnosťami daňového priznania bytu na Slovensku, nevadia mi tak tie byrokratické výmysly, ako nadšenie a porozumenie s ktorým toto prijímajú občania. Sumu 450 SKK treba zaplatiť, najradšej priamo na daňovom úrade, do určitého dátumu, inak človeku hrozia penále. Ja od strachu skoro nespávam, lebo sumu som nezaplatil, pretože mi výmer "do vlastných rúk" do vlastných rúk neprišiel. Veľmi sa hrozím, lebo niekde som si prečítal, že penále sú 2 promile sumy denne! V mojom prípade by to bolo až 90 halierov denne, alebo 21 SKK mesačne, teda skoro 5 nórsnych korún! Nielenže nespím ja, ale trápi to aj mojich najbližších, ktorí sa pri telefonickom rozhovore pýtajú, či som to už zaplatil.

Vladimír Branko